

Brusseleir!

Magazine 9

Januari . Februari . Maart 2023

pag 4

**DE COPAINS VAN
BRUSSELEIR!**
Tom Asselberghs
en Marc Frederix

SMOSJTERE

pag 15

POEPA
Brussels
Volkstejoëter

2023

Het jaar van de verwondering voor het Brussels

In de edito's van de magazines die in de loop van 2022 verschenen, heb ik jullie altijd kunnen vertellen hoe goed het gaat met Brussel! Elke keer had ik een heleboel nieuwe projecten aan te kondigen die uiteindelijk ook een succesvol verloop kregen.

Brussel! kan dus terugblikken op een succesvol jaar. Dat jaar werd afgesloten met

een mooie Weik van't Brussels, de breed gedragen verkiezing van voetbalclub Royale Union Saint-Gilloise tot Brussel van't joêr, en de benoeming tot Brussel vè et leive van ex-politicus Vic Anciaux. Ondertussen trok de knappe BVT-productie De Zugezeide Zeeke weer volle zalen, met een vette knipoog naar Molière en een duidelijk BVT-accent. Een andere feestelijke afsluiter was het culinaire project Brussel Boef. Dat resulteerde in een uniek kookboek in het Brussels dat een groot succes kende, en dat onder de kerstboom belandde samen met het fantastisch stripverhaal De Zwetten Toure van Nero. En da in a kas!

Brussel! doet het dus goed, maar het kan nog beter! In onze nieuwjaarsbrief staan dan ook weer heel wat goede voornemens. Om op ons élan verder te gaan willen we in 2023 inzetten op 'de verwondering van het Brussels'. Dat doen we onder meer met een jongerenproject dat we 'Brussels Wallah - OMG' doopten. Dat focust op jongeren die goesting hebben in de Brusselse taal, en die samen met Brussel! een project willen uitwerken dat hun leefwereld op verschillende manieren creatief vertaalt. Daarnaast wil Brussel! in dit nieuwe jaar 'de verwondering van het Brussels' vrijwaren en extra benadrukken in onze vaste projecten, zoals het Brussels Volkstejoêter, De Weik van't Brussels, BrusselsTUUB 5 en de academische projecten. Ten slotte willen we de verwondering voor het Brussels ook vergroten met een aantal digitale acties. We maken verder werk van een digitaal taalplatform en de digitale ontsluiting van onze projecten.

Vergeet ondertussen ook niet uw tickets te boeken voor Poepa, het nieuwe stuk van het Brussels Volkstejoêter dat heel bijzonder bijzonder belooft te worden. Daarover, en over nog veel andere zaken, leest u meer in dit eerste magazine van het jaar.

Brussel! wenst a vuil geluk en vuil Brussels in 2023.
Geert Dehaes

COLOFON

Redactie

Geert Dehaes,
Mira Sissau,
Michaël Bellon

Foto's

Guido Van den Troost

Vormgeving

Florence Collard

Raad Van Bestuur be.brusselir vzw

Johan Verminnen,
Voorzitter / Jan
Hautekiet, Ondervoor-
zitter / Anne-Catherine
Massagé, Secretaris /
Paul Merckx, Penning-
meester / Caroline
Pauwels, Tony Mary,
Veronique De Tier, Eddy
Van Gelder, Herman De
Cnijf, Jan Robberechts,
Luc De Smet – bestuurs-
leden

Algemeen Directeur

Geert Dehaes

Algemeen Assistent

Mira Sissau

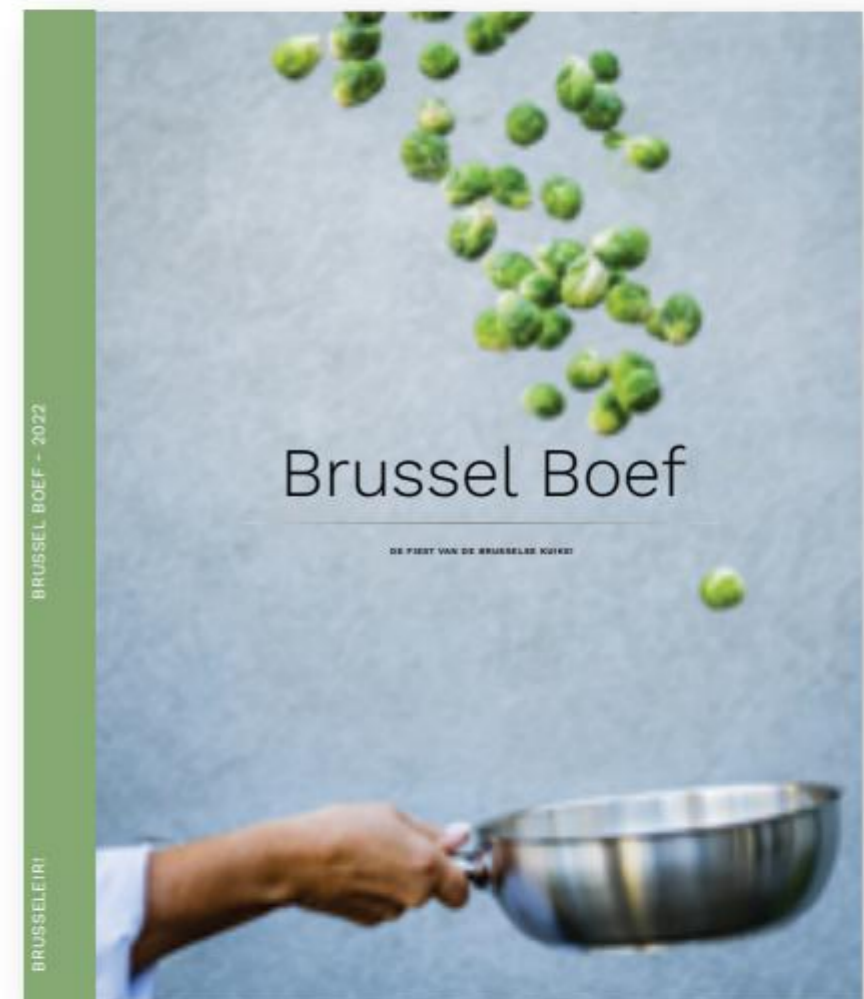
Contact

be.brusselir vzw,
Vlaamsesteeweg 98,
1000 BRUSSEL
02/502 76 93
info@brusselir.eu

Reservaties

02/502 55 09
tickets@brusselir.eu
www.brusselir.eu

Goo neus

Brussels Lexicon gedigitaliseerd!

In samenwerking met de vzw Variaties werd het Brussels Lexicon gedigitaliseerd en opgenomen in de Woordenbank van de Nederlandse dialecten.

Op onze website [brusseleir.eu](https://www.brusseleir.eu) kan je de link terugvinden.

Hoe ga je te werk?

Surf naar

<https://www.brusseleir.eu/spreike-gelak-nen-brusseleir/>

Klik op de knop 'De Woordenbank' en je komt in de woordenbank terecht. Kruis Brussel aan en tik vervolgens het woord dat je wilt verbrussen in het vakje de A.N.-zoekterm, klik op zoeken.

Es da ni tof?

De Woordenbank van de Nederlandse Dialecten (WND) is een initiatief van Variaties. Koepelorganisatie voor Dialecten en Oraal Erfgoed in Vlaanderen Het WND brengt in een digitale database de woorden en betekenissen bijeen die opgeslagen liggen in de regionale en lokale dialectwoordenboeken van Nederlandstalig België, Zeeland en Frans-Vlaanderen

Projectleider Jacques Van Keymeulen

Coördinator Veronique De Tier

Projectmedewerkers Veronique De Tier, Silvia Weusten, Steven Delarue, Lien Hellebaut en vele vrijwilligers

Brusseleir! en Volvo Sterckx – De Smet De Gruuten Talk-Show

Brusseleir! en Volvo Sterckx – De Smet zetten hun samenwerking verder en vieren dit onder meer met De Gruuten Talk-Show op **maandag 27 maart 2023**. Meer info over dit event zal Brusseleir! verspreiden via haar nieuwsbrief en haar digitale kanalen.

Kookboek Brussel Boef uitverkocht!

De 1ste druk van het kookboek Brussel Boef ging in 2 weken tijd volledig de deur uit. Brusseleir! overweegt een herdruk. Indien je interesse hebt om dit boek alsnog in je bezit te hebben, gelieve dit door te geven via **info@brusseleir.eu**. Brusseleir! schijft jou in op de wachtlijst.

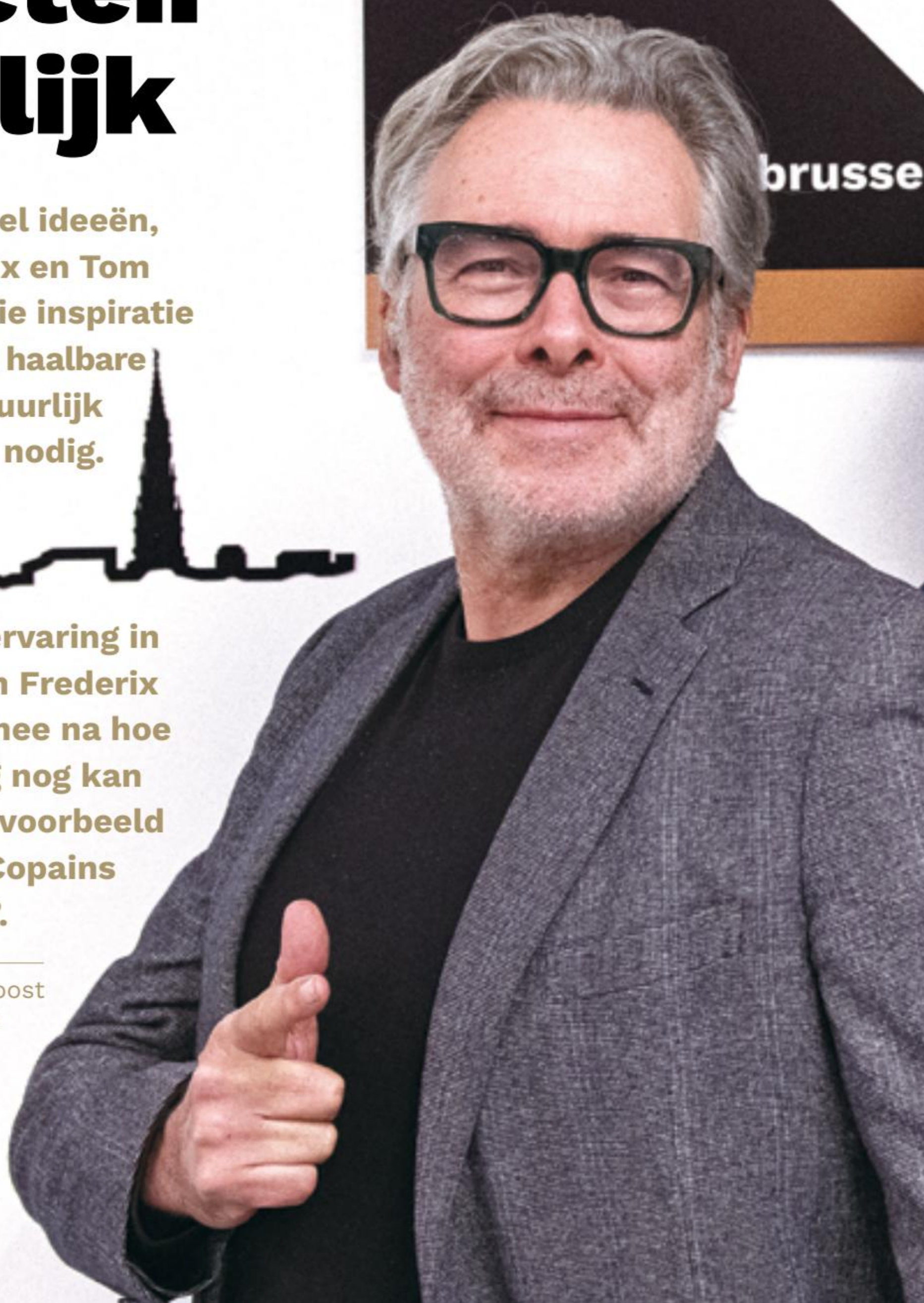
Marc Frederix
en Tom Asselberghs

Copains van Brusseleir maken nieuwe projecten mogelijk

Brusseleir! heeft heel veel ideeën, weten ook Marc Frederix en Tom Asselberghs. Maar om al die inspiratie om te zetten in goede en haalbare projecten, zijn er natuurlijk mensen en middelen nodig.

Dankzij hun jarenlange ervaring in het bedrijfsleven denken Frederix en Asselberghs daarom mee na hoe Brusseleir! zijn werking nog kan optimaliseren. Een goed voorbeeld is het nieuwe fonds 'Copains van Brusseleir!'.

Foto's Guido Van den Troost
Tekst Michaël Bellon

aain er op

Marc Frederix en Tom Asselberghs zijn zelf voorbeelden van de grote groep sympathisanten die Brussel! omringen, en die graag iets willen betekenen voor de vereniging. Daarom besloten de twee om hun beroepservaring wat betreft netwerking, communicatie, reclame en marketing in te zetten voor de werking van Brussel! Hoe ze dat allemaal zien vertellen ze in dit gesprek. Eerst vatten ze zelf samen waar ze al die ervaring vandaan hebben.

Marc Frederix: Ik ben van oorsprong een Hasselaar, maar ik kwam in 1977 naar Brussel om aan de VUB te studeren. Zo heb ik mijn hart aan de hoofdstad verloren, en ben ik zoals zovelen blijven hangen. Ik heb in Etterbeek, Sint-Joost en Schaarbeek gewoond, en in 1995 ben ik dan naar Overijse verhuisd. Maar ik heb altijd mijn band met Brussel behouden. Na mijn studies filosofie heb ik een tijdje bij De Morgen gewerkt als promotiemanager. Daarna heb ik vijftien jaar lang een reclamebureau gehad, en vervolgens ben ik vijftien jaar directeur geweest van de Nationale Loterij, waar we een aantal stevige merken hebben uitgebouwd. In 2018 heb ik dan beslist uit dat vaste dienstverband te stappen om wat meer ruimte te hebben voor mezelf. Om te reizen en te fietsen, maar ook om vrijwilligerswerk te doen en op te treden als adviseur. ...

“

Wij moeten als vijftigplussers niet gaan zeggen hoe jongeren zich kunnen verbinden met Brussel!... Welke uitdrukking geven zij via creatieve middelen als poëzie, theater, beeldende kunst of video aan de Brusselse *mélange* en het Brussels taalgebruik? MARC

Marc Frederix en Tom Asselberghs

Ik noem mezelf een ‘sidekick’ van kleine organisaties die inzichten kunnen gebruiken over communicatie, marketing, advertising en verbinding met consumenten. Zo ben ik vrij snel in de socio-culturele sector verzeild geraakt, omdat ik ook voorzitter ben van Public vzw, het vroegere Cultuurnet Vlaanderen, van waaruit ook de Museumpas is opgericht, waar ik ook voorzitter van ben. De link met marketing is er nog als voorzitter van de Effie Awards voor de meest efficiënte marketingcampagnes.

ting verzorgd voor een aantal bedrijven, waaronder lang geleden Lernout & Hauspie (wat natuurlijk een unieke belevenis was (lacht), VISA, en anderen. Tot 11 jaar geleden was ik commercieel directeur bij Isabel, een betalingssysteem voor corporate bedrijven, waar we met mijn team de elektronische factuur Zoomit gelanceerd hebben. Daarna ben ik zelfstandige geworden. Als consultant deed ik eerst opdrachten voor bedrijven als BNP/Fortis, KBC en RSC Anderlecht. Zo heb ik een goed netwerk in Brussel opgebouwd. Sinds 10 jaar ben ik actief als recruiter/ headhunter. Eerst in dienst van enkele headhunterskantoren zoals Signium, nu als zelfstandige voor een aantal grote bedrijven die trouwe klanten zijn, zoals Myreas-Colruyt Groep, BDO, Visa en IBM.

Op welke manier kwamen dan jullie contacten met Brusseleir! tot stand?

Frederix: Ik ontmoette Geert Dehaes in 2019 op een netwerklunch van het VUB Fellowship. Niet lang daarna kwam van hem de vraag een studie te doen naar een mogelijke nauwe samenwerking tussen café 't Goudblommeke in Papier en Brusseleir!. Na die audit hebben we geconcludeerd dat het partnerschap zeker kon blijven bestaan, maar dat Brusseleir! best een eigen gezicht zou krijgen. Dat hebben we op twee manieren gedaan. Door met dit ‘Oeis van ’t Brussels’ aan de Vlaamsesteenweg een ankerpunt te creëren. We hebben nu een vitrine naar buiten toe en mensen kunnen hier ook binnenstappen om kennis te maken met de werking. In de tweede plaats hebben we een herbronning en een rebranding gedaan, waarbij we in 2020 de naam van Be.Brusseleir veranderd

Tom Asselberghs: Ik woon nu in Merchtem maar ben als Vlaming uit de Noordrand altijd ook een Brusselaar geweest. Ik heb veel in Brussel geleefd en beleefd, heb veel Brusselse vrienden, studeerde aan de voormalige UFSAL Toegepaste Economische Wetenschappen, en volg nog altijd het cultuurleven in de stad. Zo ben ik ook lid van de Brusselse Warande, de ontmoetingsplek voor Vlamingen in Brussel. Beroepshalve heb ik lang de sales en marke-

hebben in Brussel!, en ook het DNA van de vzw hebben scherpgesteld. Dat is het DNA van de *mélange*. Brussel is al van in de middeleeuwen een stad van heel veel migratiestromen die samenkomen in een unieke mix. Daarop hebben wij het taalerfgoed geënt. Brussel! promoot het taalerfgoed van het Brussels dialect, maar is meer dan dat. Als je dat taalerfgoed promoot, promoot je ook het imago van de Brusselaar: optimistisch, een beetje rebels, af en toe wat zwanzend, wat surrealistisch, met een hoek af, maar altijd goed bedoelend.

Asselberghs: Ik ken Geert Dehaes al vijftien jaar, en heb hem altijd gevolgd bij het Brussels Volkstejoêter. Toen het concept van Brussel! rond was, heb ik aangeboden wat intensiever samen te werken, en zijn we begonnen om vanuit mijn netwerk naar sponsoring te gaan zoeken op corporate bedrijfsniveau. Zo zijn we nu met een aantal grote partijen aan het praten die Brussel! zouden kunnen sponsoren met contracten op langere termijn.

Daarnaast hebben we ons de vraag gesteld wat we kunnen aanbieden aan mensen die zo enthousiast zijn over Brussel! dat ze ook een bijdrage willen leveren aan de werking. Sommige van die mensen volgen Brussel! al lang maar kunnen om verschillende redenen niet worden ingezet als vrijwilliger of kunnen ook niet altijd al onze activiteiten volgen. Zo is

het concept van de ‘Copains van Brussel!’ ontstaan. Dat is een platform dat het mogelijk maakt een donatie te doen die ook fiscaal aftrekbaar is. Voor 50 euro ben je al Copain, voor 100 euro ‘nen dikke

Copain’, voor 250 euro ‘nen ielen dikke Copain’, en voor meer dan 300 euro ‘Copain vè et leive’. Voor het eerste jaar 2022-2023 mikken we op 5000 euro. Met honderd Copains zit je aan dat bedrag, en mede door hun netwerk hopen we daarna door te groeien naar 300 à 400 copains. Tussen oktober 2022 en begin december hadden we toch al 2400 euro bereikt, dus dat ziet er goed uit.

Hoe zal dat fonds dat dankzij de Copains van Brussel! wordt opgebouwd, worden ingezet?

Frederix: Het fonds zit bij de Koning Boudewijnstichting die de fiscale attesten zal bezorgen. Tom en ik zullen als beheerders van het platform de verzamelde middelen elk jaar beschikbaar stellen voor een bepaald project van

Brussel! Want Brussel! heeft nog veel potentieel. De footprint van Brussel! is op dit moment het grootste via het Volkstejoêter, met de theaterstukken die elk jaar meer dan 30.000 bezoekers trekken. Daarnaast is er het magazine op 5000 à 6000 exemplaren. Dat zit dus goed. Maar we willen ook andere acties doen dan de traditionele uit het verleden. Zo proberen we nieuwe invalshoeken te vinden die ook op social media kunnen aansluiten, om op die manier de digitale footprint te vergroten. In 2023 gaat geld daarom naar een project met jongeren.

Asselberghs: Dit jaar was Brussel Boef!, waarmee we taalerfgoed en culinair erfgoed hebben verbonden, een succes tot en met. Ook voor de deelnemende restaurants. Jongeren zijn wel een moeilijker publiek, maar we zien toch dat er bij de theatervoorstelling ook jeugd zit die we willen aanspreken en engageren. Dankzij de steun van de Copains

van Brussel! willen we met het project ‘WALLAH OMG’ in 2023 jongeren rekruteren die goesting hebben met Brussel! te connecteren, en die samen een project willen uitwerken dat hun leefwereld creatief vertaalt. Over de vorm die dat project zal aannemen zijn we nog aan het nadenken. ...

“Dit jaar was Brussel Boef!, waarmee we taalerfgoed en culinair erfgoed hebben verbonden, een succes tot en met.” TOM

“

Brussel is al van in de middeleeuwen een stad van heel veel migratiestromen die samenkomen in een unieke mix. Daarop hebben wij het taalerfgoed geënt.” MARC

Frederix: Wij moeten als vijftigplussers niet gaan zeggen hoe jongeren zich kunnen verbinden met Brussel! We gaan dus eerst ons oor te luisteren leggen bij de jongeren zelf, en bij mensen die dicht bij jongeren staan, zoals jeugdhuizen, organisaties, verenigingen en scholen. Hoe zien zij dat? Welke uitdrukking geven zij via creatieve middelen als poëzie, theater, beeldende kunst of video aan de Brusselse mélange en het Brussels taalgebruik?

**Word nu Copain van Brussel! en stort op:
Koning Boudewijnstichting:
BE10 0000 0000 0404, met de gestructureerde
mededeling: +++ 623/3734/20003 +++**

**Vè 50€ zaaide al Copain,
100€ = nen dikke Copain,
250€ = nen Ielen dikke Copain,
Mier as 300€ = Copain vè et leive**

Kortom, aan goede ideeën heeft Brussel! geen gebrek.

Frederix: Eén van de grootste uitdagingen die Brussel! heeft, is de vele ideeën die we hebben ook goed uit te voeren. Met een werking die steunt op twee mensen in vast dienstverband, en voor het overige op vrijwilligers, moet je opletten dat je niet meer gaat beloven dan je kan waarmaken. Naast het theater, de taallessen, de Academie van het Brussels, BrusselsTuub, Brussel! van 't Joêr en de Weik van 't Brussels, proberen we jaarlijks iets toe te voegen. 2022 is wat dat betreft wel een héél 'actief' jaar geweest. Met niet alleen de acties rond 75 jaar Nero en 100 jaar Marc Sleen, zoals de strip De Zwetten Toure, de bierbox, de vieringen van Johan Verminnen en Toots Thielemans, en afsluitend Brussel Boef!.

Maar als je één à twee extra activiteiten per jaar tot een goed einde kan brengen ben je al goed bezig. Want de uitbreiding van het aantal acties valt jammer genoeg ook samen met een verlaging van de subsidies. We moeten dus trachten meer te doen met minder overheidsmiddelen. Dat is jammer, maar langs de andere kant geeft het ons de kans om extra financieringsmiddelen aan te boren, en op die manier ook weer verbinding te maken met andere mensen en organisaties met een gelijkaardig DNA, waardoor Brussel! nog breder in de kijker komt. Zo had Tom bijvoorbeeld ook het goede idee om volledige theatervoorstellingen uit te verkopen aan organisaties. Naar De Zugezeide Zeeke van Molière is op die manier een volledige zaal van dokters, verpleegsters en assistenten van UZ Brussel komen kijken. Dat brengt niet alleen meer middelen op voor meer projecten, maar je spreek er ook het hart van nieuwe potentiële Brusselers mee aan. ●

En route

Fiestmenu

**De Weik van 't Brussels es weial gepasseid.
Et was schuun en sertoe do was genoeg eiten en drinke!**

En et begost mè e Gents aperiteefke.

Koekelberg 15/11/22

Vè ons goestink te doon kraaigen op de Weik van 't Brussels schoenke de Manne van de Platou ons 'n aperiteefke oeit mè Pierke Pierlala, poepespeiler, chanteur en sertoe verteller van min of mier echtgebuide polleteeke stuute in Gent.

As entrée serveire me tradisioneil de verkeezing van den Brusseleir van 't Joêr en et bleif deize ki ni ba iene, mo et woêren er draa tegelaaik. Nog e geluk da ze van d'aaigeste ploog woêre!

De Royale Union Saint-Gilloise bestoê 125 joêr en vè da te veere zaain ze vanèr in d'uugste footbaldeveeze gon speile!

Brusseleir vè 't Leive es Vic Anciaux, Vlomsen Brusseleir en joêrelank ne polleteeker mè nen dikke vinger in de pap van de Brusselse kulteur!

J. Mariënstadion Vorst 23/11/22

Anderlecht **27/11/22**

Ne komikken entremets van de Flikkendeels in de foyer van Zinnema, Elie Devuyt en Charley Pasteleers probeiren e plosjke te verseere ba de polis van Brussel. Ze zullen et do ne ki rap gon opkosje!

Anderlecht **gïel de moind december** **en nog tot 22 januoère** **2023!**

E simpateek amuse-gëlleke es, ik zal 't zëlf mo zegge, den expo van man fotos in de gallerie van Zinnema. En ik zaain er feer op! En "Gekspressionneid" (den boek mè de fotos) es er uuk te kuup in de shop van et BVT.

Anderlecht, gïel de moind december en nog tot 22 januoère 2023!

Ne Plat consistant van 350 joêr oud astableeft! Ons favoreete tejoêterkompanee spelde en spelt nog altaaid 'n formidoêbel vertoëling van Molière. Ni te rateire.

**Marc Sleenmuseum
Brussel 29/11/22**

**Music Village
Brussel 5/12/22**

En vè af te sloeite, e pousse-caféke in ne charmante muzeekclub, mè den besten Brusselstoêlege Blues-band van giel de weireld, de Braave Joenges, dee uilen dedde CD vuistel-de. En z'emmen enfin gezeen dat er in den band uuk e maske meispelt! De Braave Joenges en en Braaf Maske. Awel da swingt en da klinkt!

Ne smoêkelaaïke schoutel: de prezantoêse van “De Zwetten Toure” van Nero in et Brussels vertoild dui onze kameroêt en streektaalcoördinator Robert Delathouwer. Mars Moriau zoeng zan splinterneu Neroballade “Nero den Ero”. En, bekanst ni te geluuve, mo Balderic, dee in daanen boek in de Zwetten Toure wooint, was do uuk! Ge zait ni zegge da daane pei bekanst deuzend joêr oud es. Minister Sven Gatz dei nog e schuun speechke. En dèn? Awel, alleman e woêfelke tiens!

Ganshoren **1/12/22**

Vuil mense vonten et 'n betsje ne zeuren entremets, de match Belzjik-Croassie, mo et was wel goo geserveid in ien van de tofste stameneis da me kenne, den Hemel. En wee dat do uuk was, vè commentaire te geive, den ienegsten echte Raymond Goethals! Ni zievere, speile!

Coovi - Anderlecht **5/12/22**

Nen dessert van gruoit kaleeber! Da was de prezantoêse van den "Brussel Boef"-koukboek en de rèveloêse van de ieste lauréats van de Trofei Passe-vite! Minister Benjamin Dalle probeidege nog ne ki van Brussels te klappe, mo da was, euh, oo zal ek zegge, ... enfin, et es masscheen tof as em nog is de Brus-selse toëllesse zaa volge.

B

B

Regisseur Marc Bober over 'Poepa'

Een nieuwe stap voor het BVT

“

Poepa is een ontroerend stuk met niet vanzelfsprekende humor.”

'Poepa' is dus de Brusselse versie van het bekroonde toneelstuk *Le Père*, dat ook al verfilmd werd als *The Father*, met Anthony Hopkins en Olivia Colman in de hoofdrollen. Het stuk is van de hand van Florian Zeller, van wie het Brussels Volkstejoêter eerder al *L'Envers du décor* verbrusselde tot *Moeste Weite Wa Da'k Paas*. 'Poepa' gaat over de dementerende weduwnaar André, die door zijn dochter Anne wordt opgevangen omdat hij gedesoriënteerd geraakt, en tijd, plaats en mensen begint te verwarren.

Met 'Poepa', een verbrusseling van het bejubelde en verfilmde stuk *De vader van de Franse succesauteur Florian Zeller*, zet het Brussels Volkstejoêter weer een nieuwe stap. Regisseur Marc Bober legt uit wat we mogen verwachten.

Een confronterend stuk waarin de humor vooral onderhuids voelbaar is. BVT-regisseur Marc Bober zit met zijn zeskoppige cast halverwege de repetities wanneer we hem om meer uitleg vragen. Bober: "We zijn bij het Brussels Volkstejoêter begonnen met billenkletsers te spelen op een theatraal verantwoorde manier. Daarnaast zijn we gaandeweg 'op een tweede plateau' stukken gaan spelen waarin we de grenzen van de humor aftasten. 'Poepa' is in de eerste plaats een ontroerend stuk, maar er zit ook humor in die niet vanzelfsprekend is. Het gaat om de humor en de absurditeiten die we, zonder het zelf te beseffen, in ons leven meemaken."

Humor ondanks alles

Waar zit de humor dan verscholen? Bober: "Ik zou zeggen dat het stuk ons confronteert met onze levenscyclus, en het feit dat alles wat we in dit leven hebben uiteindelijk verloren gaat. Hoofdpersonage André, die aan zijn dochter eerst niet wil toegeven dat hij achteruit gaat, zegt op een bepaald moment: 'Als dit nog langer doorgaat dan eindig ik spiernaakt.' Daarnaast heb je ook zijn omgeving die deelt in de aftakeling. Dochter Anne raakt gefrustreerd omdat ze haar leven moet opofferen om haar vader bij te staan. Haar onvoorwaardelijke liefde voor hem wordt in vraag gesteld omdat ze zelf verliefd is op iemand. Anne vraagt zich af met welk recht ze voor haar eigen leven kan kiezen in plaats van voor dat van de vader. Dat is natuurlijk allemaal hartverscheurend. Maar tijdens de repetities kwamen bij velen van ons ook herinneringen boven van mensen die dementeerden. Herinneringen waar ondanks alles ook grappige momenten en absurde situaties aan verbonden waren. Die humor moeten we uit het stuk naar boven laten komen door een soort 'ondraaglijke lichtheid' te bereiken. Zodat mensen ook kunnen glimlachen en zich de vraag stellen hoe dat kan in zo'n context."

“POEPA”

Het BVT heeft uiteraard veel respect voor de oorspronkelijke tekst van het stuk van Zeller. Claude Lammens zorgde voor de verbrusseling. Waarschijnlijk komt er een streepje Bach bij, en het subtiel evoluerende decor (Marc Cnops) illustreert mee de vervreemding van tijd en ruimte die het hoofdpersonage ervaart. Er wordt geacteerd door Luc De Smet (André), Annick Devisch (Anne), Geert Dehaes, Anouk Van Doosselaer, Luc Christiaens en Chantal Vermeir. ●

in Zinnema - Anderlecht

Januari 2023 za. 28, zo. 29

Februari 2023

za. 4, zo. 5, za. 11, zo. 12, za. 18, zo. 19

Maart 2023 za. 4, zo. 5

Aanvangsuur op zaterdag om 20u,
op zondag om 14u30

TICKETS

- € 18,00 > -18, +65, groepen vanaf 20 personen
- € 20,00 > anderen
- € 36,00 > combi beide producties
- € 30,00 > relaxarrangement i.s.m. restaurant Den Appelboom (shuttle, ticket, drankje na de voorstelling in het restaurant)
- € 55,00 > verwenarrangement i.s.m restaurant Den Appelboom) (shuttle, ticket, aperitief, plat, dessert, excl. drank)

VGC-paspartoe kan ingediend worden.

Rekeningnummer be.brusseloir vzw: BE79 7350 3377 0233

RESERVATIES

Elke di., woe. en do. van 9u tot 12u
via **02/502 55 09**
of via **tickets@brusseloir.eu**
of via de website: **www.brusseloir.eu**

**PAKT AAVEN AZJENDA EN
AFT AAILE GERIED!**

Vocabulaire

door Robert Delathouwer, Streektaalcoördinator

Onze reeks over de spelling van het Brussels

Na de vorige edities waarin we **begost** waren met een overzicht van plezante of bijzondere Brusselse woorden aan de hand van een alfabetische volgorde van de beginletters, waren we na de letters A, B, C en D bij de E **oeitgekome**, die in talloze variaties geserveerd wordt. En wie E zegt, zegt **vanaaiges ternoê** ook F, of 'eF', of 'Fë'. En

opnieuw duiken we met onze goede vriend Marcel de Schrijver in zijn onnavolgbare woordenschat van **'t es on aa naa!** (tussen okskes: **daanen boek** is nog altijd te koop bij **Brusseleir!** – **'t es mo da g'et wèt...**).

DE MEIDEKLINKER DA GE ET BEST KUNT FEIZELE: DE 'F'!

Om aan te duiden dat iemand niet luidop praat om te vermijden dat teveel mensen zouden horen wat gezegd wordt zullen nogal wat Brusselers het vandaag hebben over **floisjtere** (fluisteren). Maar eigenlijk bekt **feizele** meer authentiek. Wie meestal niet **feizelt** dat is alleszins de aanstellerige betweter, **den dikke-nek**, die we best met een dubbele F aanduiden: **ne fafoel**. Marcel de Schrijver leert ons via Dr. Leo Goemans in 'Leuvens Taaleigen' dat het woord zou afgeleid zijn van het Waalse **fafouye** en **farfouyeû**.

Minder grof is iemand die je met het adjectief **fars** kan omschrijven. In het Frans betekent een farce klucht of grappig, of nog een vulsel, zoals bij onze kerstkalkoen. Maar in Brussel wordt het gebruikt in een betekenis die je best met een voorbeeld omschrijft. Zo is bijvoorbeeld **fars**, een kind dat, wanneer er bezoek is, niet is zoals anders, maar een gemaakt of zelfs aanstellerig gedrag vertoont, dat luider spreekt en lacht dan gewoonlijk. Maar **fars** kan in 't Brussels ook tegenspoed of onheil betekenen. **Mè alleman zoe gemakkelaaik te geluue kunde vantaaid liereke farse vui-emme** (door iedereen zo maar ongecontroleerd te geloven kan men soms in grote problemen verzeild geraken).

Uuk 'n tof woud es famuis. Famuis komt natuurlijk van het Franse fameux, maar wordt in het Brussels vooral gebruikt in de betekenis van: bijzonder, enorm, erg. Zoals: **et es famuis koud** (het is erg koud), **ei aa ne famuize kaa vast** (hij was zwaar verkouden). Dat is trouwens wat we de laatste weken rondom ons ook hebben vastgesteld, nogal wat vrienden en kennissen liepen er snotterend of hoestend bij. **En geluuf ma, da was ne famuizen uup snotnuize ba-ien!**

Maar de winterse kou heeft dan ook weer zijn goede kanten. Vooral dan als het ne **famuize** vrieskou is. Dat helpt om het **fernaain** te bestrijden. **Fernaain** is een verbastering van het Franse vermine, waarmee we insecten, parasieten, schadelijke dieren, kortom ongedierte aanduiden. Maar in het Brussels leggen we ook de link naar venijn. Zoals Marcel schrijft is **e fernaain** een vals, verraderlijk en hatelijk iemand die bekwaam is om **twie kassaastiene teigen ien te doon vechte zëlfs as z'on twie verschillende kante van de stroët ligge**. Iemand dus die alle mensen, zelfs vrienden, tegen elkaar op stang kan jagen.

We kunnen natuurlijk niet door het F-bestand wandelen zonder **de flèche** te citeren. In het Frans is une flèche natuurlijk een pijl, maar bij ons is dat ofwel een ladder in een dameskous, ofwel een trolleytang. **Oei, wat es da?** hoor ik nu al een paar lezers hardop denken (**gef too, dat es wel straf newo, da kik aaile van ee op vuirand al kan uure paaze...**). **Awel**, een trolleytang is de vaste stang van de beweegbare contactbeugel die dient als stroomafnemer aan een elektrisch voortbewogen tram of bus. **As da ni schuun gezeid es (let op, da's ni van**

maa, en uuk ni van Marcel, mo van onze kameroët van Dale). Bij de Brusselse trams en ook bij de trams van de buurtspoorwegen die tot in het hartje van de stad reden, en ook bij de enkele lijnen van Brusselse trolleybussen, sprong soms de trolley of **de flèche** van de stroomdraad af en moest **de wattman** (conductor) of **de receveur** (de ontvanger, zolang die er nog waren), uitstappen om hun rijtuig weer aan het net te koppelen. Toen zong men ook van **“Jef de flèche es af (enzoevoesj...)”**

We kunnen nog een tijdje doorgaan met woorden die beginnen met onze **fë, gelak as fasjoon, fermi, flaa, flessevringer, floeite, floitsjesbee, floos, flosj, flouskes, foef, fluis, foleekes, frette, fritte, froesjele, frotte, fuur**, elk met een aparte betekenis en een reeks soms uiteenlopende uitdrukkingen. Maar die kunnen jullie ook ontdekken in het schitterende naslagwerk van Marcel (zie hieronder).

Maar eentje heb ik ondertussen zelf herontdekt en wil ik jullie zeker niet onthouden: **fleur de 'buktapaktop'**. Werd vroeger gezegd van sigaretten die gerold werden met toobak van meestal op straat opgeraapte peukjes. Een gewoonte die nogal wat Brusselseirs hadden aangekweekt tijdens de Duitse bezetting in W.O.II. Mijn eigen peter bleef jaren later trouwens elk peukje oprapen dat hij ergens zag liggen.

Ik kan deze bijdrage natuurlijk niet afsluiten zonder jullie op mijn beurt het beste toe te wensen voor 2023. En ik zal alvast een goede **faaro** op jullie gezondheid drinken. **Santei!** ●

Zin om weer wat Brussels vocabularium op te snuiven? Dat kan in

- **'t ES ON AA NAA!** Het levend Brussels Dialect - bloemlezing van merkwaardige woorden en gezegden, van Marcel de Schrijver, uitgegeven door de vzw BeBrusseleir, 2017.
- **BRUSSELS LEXICON**, van Sera de Vriendt en Marcel de Schrijver, uitg. Academie van het Brussels vzw, 2009.

Allebei te bestellen of af te halen bij **BRUSSELEIR!**

“De zugezeide zeeke”

Met een verbrusseling van de Franse toneelklassieker Le Malade Imaginaire, viert het Brussels Volkstejoêter 400 jaar Jean-Baptiste Poquelin, beter gekend als Molière.

verbrusseling Marc Bober i.s.m. Robert Delathouwer

regie Jan Van den Bosch

spel Guido Goovaerts, Flore Van Damme, Karlien Figeys, Niki D'Heere, Robert Delathouwer, Gertjie Bryssinck, Kurt Parewyck, Stef Van Litsenborgh, Dean Ray, Patrick Peeters, Claude Lammens, Pascal Van herck

TICKETS

€ 18,00 > -18, +65, groepen vanaf 20 personen

€ 20,00 > anderen

€ 36,00 > combi beide producties

€ 30,00 > relaxarrangement i.s.m. restaurant Den Appelboom (shuttle, ticket, drankje na de voorstelling in het restaurant)

€ 55,00 > verwenarrangement i.s.m restaurant Den Appelboom) (shuttle, ticket, aperitief, plat, dessert, excl. drank)

VGC-paspartoe kan ingediend worden.

Rekeningnummer be.brusseleir vzw: BE79 7350 3377 0233

RESERVATIES

Elke di., woe. en do. van 9u tot 12u

via **02/502 55 09** of via **tickets@brusseleir.eu**

of via de website: **www.brusseleir.eu**

- In Zinnema Anderlecht

Januari 2023

za. 14, zo. 15, za. 21, zo. 22

aanvang op za. 20u / zo. 14u30

OP TOER

- In de Zandloper Wemmel

www.dezandloper.be

Februari 2023 za. 18, zo. 19

- In de Meent Alsemberg

www.demeent.be

Februari 2023 za. 25, zo. 26

- In het Bolwerk Vilvoorde

www.hetbolwerk.be

April 2023 zo. 2, (2x)

- In de Muze van Meise

www.demuzevanmeise.be

April 2023 vr. 21, za. 22, zo. 23

- In de Bosuil Jezus-Eik

www.debosuil.be

Mei 2023 za. 13, zo. 14

Myriam Hamrouni en Valentina Riascos Romero

“Brussel Boef leerde ons presteren voor een jury”

In het kader van Brussel Boef namen de leerlingen secundair onderwijs van Coovi deel aan een kookwedstrijd. De teams van de studenten Myriam Hamrouni (19) en Valentina Riascos Romero gingen met de prijzen lopen.

Wanneer we in Coovi net voor de kerstvakantie langskomen voor een babbel met twee leerlingen uit de richting ‘Restaurant en keuken’, is er nog altijd veel bedrijvigheid in de leskeuken en de zaal. Maar er worden ook al rapporten uitgedeeld. Valentina Riascos Romero heeft net dat van haar gekregen en mag trots zijn op haar goede punten. Misschien is dat geen toeval, want zij viel net zoals haar medeleerlinge Myriam Hamrouni al op toen de professionele jury van Brussel Boef enkele maanden geleden hun interpretatie van een Brussels menu bekroonde.

Valentina zit al drie jaar op school in Coovi. “Ik wil dieetkunde gaan studeren, daarom ben ik naar hier gekomen. Dat was een goede keuze, want ik heb hier goede vrienden en we leren veel van de leerkrachten.” Myriam van haar kant studeerde eerder eigenlijk haarzorg. “Ik kon vroeger niets in de keuken. Maar mijn vader is chef-kok op de luchthaven in Zaventem, en mijn nonkel houdt restaurant OSaison in Schaarbeek open. Daarom wilde ik het ook proberen, en het is gelukt”

Ondertussen staan ze thuis allebei al regelmatig in de keuken, maar ze hebben natuurlijk nog andere ambities. Myriam: “Ik wil graag in een rustige buurt in de stad een restaurant openen, samen met mijn broer die ook in Coovi heeft gezeten en nu in Campus Wemmel zit. Mijn zus wil trouwens ook chef-kok worden.” Valentina heeft nog een andere plan: “Ik wil eerst naar de Hogeschool om voor diëtiste te studeren, en daarna een zaak

“Brussel Boef leerde ons ingrediënten en bereidingen uit Brussel kennen.”

openen waar het draait om gezond eten en diëten.”

Brusselse wafels

Studeren aan Coovi is blijkbaar heel gevarieerd. Behalve de algemene vakken en de praktijk en de theorie van de keuken, zijn er ook regelmatig leerrijke uitstapjes, zoals naar Parijs. De wedstrijd van Brussel Boef was dan weer een heel andere uitdaging. “De teams mochten voor Brusselseir een menu maken met voorgerecht, hoofdgerecht en dessert.” Myriam deed dat met Camille: “We kregen de ingrediënten, maar moesten er zelf mee aan de slag. Wij hebben onder-

meer gevulde aardappel, met schijfjes courgette en sardines gemaakt als hoofdgerecht. Kip met verschillende groenten waaronder witloof als hoofdgerecht. En als dessert een Brusselse wafel met gezouten caramel, aardbeien, frambozen en ijs.” Valentina werkte samen met Laura en ging voor een hoofdgerecht met een saus van witte wijn en gegrilde groenten. Ook voor haar is een Brusselse wafel bakken nu een fluitje van een cent. Het wedstrijdelement heeft hen wel veel bijgebracht. Myriam: “Terwijl we onze bereidingen binnen een bepaalde tijd moesten maken, keek de jury mee. Dan moet je kunnen presteren onder stress.” Valentina: “Daarnaast ook ingrediënten en bereidingen leren kennen waarvan we niet wisten dat ze uit Brussel kwamen.”

Tot slot hebben de leerlingen van Coovi ook een lesje Brussels dialect gehad. “Maar dat is al wat te lang geleden om er nog veel van te weten,” zwanzen Myriam en Valentina. ●

POEPA

De nieuwe theaterproductie van het Brussels Volkstejoêter
vanaf 28 januari 2023

NI TE RATEIRE!